



<b>Författare:</b>	Anders Agell
<b>Titel:</b>	Äktenskap Samboende Partnerskap
<b>Upplaga:</b>	3
<b>Utgivningsår:</b>	2004
<b>ISBN:</b>	91-7678-571-8
<b>Serie:</b>	–
<b>Avhandling:</b>	–
<b>Ämnesområde:</b>	Familjerätt
<b>Pris:</b>	<i>Se prislista på <a href="http://www.iustus.se">www.iustus.se</a></i>

## Bokpresentation

I denna bok behandlas äktenskap, inklusive efterlevande makes arvsrätt, registrerat partnerskap för två personer av samma kön samt samboförhållanden oavsett kön.

Gällande lagregler och rättspraxis står i centrum. Dessutom diskuteras rättspolitiska frågor med ibland internationella jämförelser. Bokens tredje upplaga har omarbetats bl.a. med tanke på 2003 års sambolag och erfarenheter av ett samnordiskt forskningsprojekt angående äktenskapsrätten.

Om första upplagan 1995: "Agells bok är mycket mera än blott en lärobok. Författarens systematiserande och kritiska skrivsätt gör boken även till en vetenskaplig undersökning. ... Utöver detta är boken med säkerhet till nytta i det praktiska rättslivet, eftersom författaren presenterar många prejudikat grundligt och kritiskt och tar ställning till många tolkningsproblem." Pertti Välimäki i Juridiska föreningens i Finland tidskrift.

## Författarpresentation

Anders Agell är professor emeritus i civilrätt vid Uppsala universitet. På Iustus förlag har han tidigare givit ut Valda skrifter i familjerätt, skadeståndsrätt och annan förmögenhetsrätt (De Lege 1993) och Testamentsrätt (3 uppl. 2003).

## Innehållsförteckning

Förkortningar	11
1 Juridisk och social bakgrund för den fortsatta framställningen	13
1.1 Bokens ämnesområde	13
1.2 Lagstiftningen under 1900-talet	14
1.3 Övergångsbestämmelser och följdlagstiftning till äktenskapsbalken m.m.	16
1.4 Äktenskap, samboende och partnerskap ur sociologisk och statistisk synpunkt	17
2 Äktenskaps ingående	26
2.1 Förlovning	26
2.2 Äktenskapshinder	28
2.3 Vigsel	32
3 Äktenskapsskillnad	37
3.1 Historik och rättsjämförelse	37
3.2 Gällande regler om äktenskapsskillnad och betänketid	40
3.3 Särskilda fall av omedelbar äktenskapsskillnad	44
3.4 Familjerådgivning och rättshjälp	45
4 Allmänt om äktenskapets rättsverkningar i personliga och andra hänseenden	47
5 Underhållsskyldighet mellan makar under äktenskapet och efter äktenskapsskillnad	51
5.1 Underhåll under bestående äktenskap	52
5.2 Underhåll efter äktenskapsskillnad	54
5.2.1 Huvudprinciper	54
5.2.2 Närmare om bestämmande av underhållsbidrag till frånskild make	60
6 Makars äganderätt till egendom	67
6.1 Huvudprinciper	67
6.2 Särskilt om samäganderätt på grund av kommissionsköp	69
6.2.1 Makarnas inbördes förhållande	69
6.2.2 Sakrättsliga och andra frågor	75
7 Makars ansvar för skulder vid utmätning och konkurs	79
8 Giftorättssystemet. Olika typer av egendom	85
8.1 Liten historik	85
8.2 Rättsjämförelse	86
8.3 Giftorättsgods och enskild egendom. Huvudregler	87
8.4 Enskild egendom på grund av äktenskapsförord eller villkor av tredje man	90
8.5 Tolkningsregler angående surrogat och avkastning av enskild egendom	93
8.6 Sammanblandning av giftorättsgods och enskild egendom	95
8.7 Egendom av särskilt slag	96
8.8 Behandlingen av pensionsförsäkringar och pensionsrättigheter	102
8.8.1 Inledning	102
8.8.2 Närmare om pensionsförsäkringar och individuellt pensionssparande	103
8.8.3 Överföring av rätt till premiepension	110
9 Inskränkningar i en makes förfoganderätt över sin egendom, särskilt bostad och bohag	113
10 Avtal mellan makar	120
10.1 Allmänna synpunkter	120
10.2 Äktenskapsförord. Formella regler	123
10.3 Gåvor mellan makar. Formella och materiella regler	127
10.4 Avtal om bodelning. Formella regler. Föravtal m.m.	132
10.5 Ogiltighet och jämkning av avtal mellan makar	137

11 Bodelning	142
11.1 Huvudprinciperna för delningen. Andelsberäkning och lottläggning	142
11.2 Bodelningens genomförande, omfattning och rättsverkningar	145
11.2.1 Bodelning under äktenskapet	145
11.2.2 Bodelning i anledning av äktenskapsskillnad, bodelningsförrättare m.m.	148
11.2.3 Bodelning i anledning av makes död	153
11.3 Egendom som skall ingå i delningen. Värdering. Skuldavräkning	156
11.4 Makes redovisningsplikt	163
11.5 Kompensationskrav vid äktenskapsskillnad enligt "treårsregeln". Engångsunderhåll vid bodelning	167
11.6 Jämkning vid bodelning	171
11.6.1 Skevdelning enligt ÄktB 12:1	171
11.6.2 Jämkning med hänsyn till makarnas pensionsförhållanden	181
11.6.3 Jämkning av äktenskapsförord enligt ÄktB 12:3	185
11.7 Ytterligare om lottläggningen. Rätten till bostad och bohag	189
11.8 Konkurrenten mellan borgenärsfordringar mot en make och den andre makens giftorättsanspråk	193
12 Efterlevande makes rättsställning	199
12.1 Makes arvsrätt jämförd med släktingarnas	199
12.2 Den efterlevande makens fria förfoganderätt. Kvotdelarna. Egenomsfördelningen efter båda makarnas död	204
12.3 Efterlevande makes rätt då den avlidne maken gjort testamente	208
12.4 Efterlevande makes rätt då den avlidne insatt en förmånstagare tillförsäkringsbelopp	212
12.5 Basbeloppsregeln	214
12.6 Efterlevande makes rätt att bestämma bodelningens omfattning. Förverkande av giftorätten i speciella fall	217
12.7 När kan bodelning ske efter avliden make?	221
13 Samboförhållanden	226
13.1 Inledning om heterosexuella och homosexuella samboförhållanden	226
13.2 Om lagstiftningens ideologi på olika rättsområden	228
13.3 Civilrättsliga och besläktade regler om sambors rättsförhållanden	234
13.4 Sambolagen	242
13.4.1 Lagens huvudprinciper och syften. Begreppen sambor samt bostad och bohag	242
13.4.2 Bodelning efter sambors separation av bostad och bohag, som anskaffats för gemensamt begagnande	250
13.4.2.1 När skall bodelning ske?	250
13.4.2.2 Bodelningens genomförande	254
13.4.3 Rätten att överta hyresrätt eller bostadsrätt, som inte ingår i bodelning	261
13.4.4 Inskränkningar i sambors förfoganderätt över gemensam bostad och bohag	264
13.4.5 En efterlevande sambors rättsställning	265
14 Registrerat partnerskap och homosexuella samboförhållanden	270
14.1 Lagstiftningens ideologi	270
14.2 Lagen om registrerat partnerskap	274
14.3 Tillägg om homosexuella sambor	280
Citerad litteratur	282
Citerade rättsfall	286
Läroböcker i familjerätt i några andra länder	289
Sakregister	291